

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΛΕΥΡΕΣ ΤΟΥ ΑΞΟΝΑ ΠΑΡΙΣΙΟΥ - ΜΠΟΝ

ΤΟΥ ΑΝΡΥ ΚΛΩΝΤ

Αντίθετα με τή γνώμη πού συχνά κυκλοφορεί, ο άξονας Παρισιού — Μπόν, πού έπισημοποιήθηκε με τή συμφωνία τής 22 Ιανουαρίου 1963, δέν μπορεί νά θεωρηθεί πώς ανταποκρίνεται μονάχα στις προσωπικές απόψεις του Ντέ Γκώλ. Στην πραγματικότητα πρόκειται για έναν πολιτικό προσανατολισμό, πού τόν έμπνέουν και τόν θέλουν οι κυρίαρχες ομάδες του Γαλλικού κεφαλαίου, οι όποιες πολύ πριν άπ' τήν άνοδο του Ντέ Γκώλ στην έξουσία, άπό τό 1955, αναζήτησαν συστηματικά νά αναπτύξουν στενές σχέσεις με τά Γερμανικά μονοπώλια.

ΝΕΑ ΓΑΛΛΟ - ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Τό 1955, δημιουργήθηκε τό Γαλλο - Γερμανικό Οικονομικό Συμβούλιο, όργανισμός έπίσημος, με σκοπό τή μελέτη των διαφόρων δυνατοτήτων συνεργασίας ανάμεσα στην Γερμανική και τή Γαλλική οικονομία. Τό 1956, δημιουργήθηκε τό Γαλλο - Γερμανικό έμπορικό έπιμελητήριο. Τό 1957, στους κύκλους Γαλλογερμανικού οικονομικού συμβουλίου, δημιουργήθηκε μιá ύποεπιτροπή άπό αντιπροσώπους τής ιδιωτικής Γαλλικής και Γερμανικής βιομηχανίας, για νά προπαρασκευάσει τή Γερμανική συμμετοχή στις έπενδύσεις στην Άφρική. Τό Νοέμβριο του 1957, ο αντιπρόσωπος τής Τραπεζής των Παρισίων και των Κάτω Χωρών σ' αυτή τήν ύποεπιτροπή δήλωσε: «Η Γαλλο - Γερμανική συνεργασία είναι κατά τή γνώμη μου μιá αναγκαότητα.... Είναι βασικό, οι άνθρωποι πού παίζουν ένα σοβαρό ρόλο στις οικονομίες των δύο χωρών μας, νά μάθουν νά γνωρίζονται άμοιβαία, νά αλληλοκατανοούν, νά ξεχνούν τις παλιές προκαταλήψεις, πού πολύ συχνά μάς χώλιασαν». Και παρουσίασε ένα σχέδιο συνεργασίας μεταξύ Γάλλων και Γερμανών καπιταλιστών. Τό σχέδιο προέβλεπε συγχώνευση των άτομικών και άστροναυτικών βιομηχανιών, κοινή συμμετοχή στις άφρικανικές έπιχειρήσεις, ίδρυση κονσόρτσιουμ για τήν κατάκτηση των έμπορικών άγορών. Τόν Άπρίλιο του 1958, ο τότε πρόεδρος του συνδικάτου έργοδοτών ήλεκτρικών κατασκευών Η Δανελας, πρότεινε έπίσημα στην έκθεση του Άνοβέρου τό κλείσιμο συμφωνιών συνεργασίας με τις Γερμανικές βιομηχανίες, μέσα στα πλαίσια τής Κοινής Άγοράς. Τήν ίδια περίοδο, οι τράπεζες έκλειναν συμφωνίες με τή συμμετοχή Γερμανικών Τραπεζών.

Δέν είναι τυχαίο πού ή ιδέα τής προσέγγισης με τή Γερμανική άστική τάξη αναπτύχθηκε ιδιαίτερα στα χρόνια 1955 - 1958. Η περίοδος αυτή ανταποκρίνεται στη φάση τής κύριας προόδου του μεταπολεμικού κύκλου τής Γαλλικής οικονομίας, τής όποιας οι βιομηχανική παραγωγή γνώρισε τότε ένα ρυθμό επέκτασης πού ξεπερνούσε τό Γερμανικό. Κυρίως αυτή τή στιγμή επιβεβαιώνονται με πιό μεγάλη καθαρότητα τά χαρακτηριστικά και οι προσανατολισμοί του Γαλλικού καπιταλισμού, πού έχασε όριστικά τόν «τοκογλυφικό» του χαρακτήρα για νά γίνει «βιομηχανικός καπιταλισμός» με τή φιλοδοξία νά παίξει ένα ρόλο πιό σοβαρό ανάμεσα στις καπιταλιστικές δυνάμεις. Ίστερα άπό τό δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, τό γαλλικό κεφάλαιο, για νά έπιζήσει σε μιá καπιταλιστική άγορά, πού γεωγραφικά είχε στενέψει με τήν άπόσπαση άπό τή σφαίρα του ήμπεριαλισμού των έδαφών πού είχε έπενδύσει τά κεφάλαιά του (Άνατολική Εύρώπη και Άπω Άνατολή), έπρεπε νά ένισχύσει και νά διευρύνει τή βιομηχανική του βάση. Η ανάπτυξη του κρατικού μονοπωλιακού καπιταλισμού, ή υπερεκμετάλλευση τής έργατικής τάξης και ή άφαίρεση του εισοδήματος των μεσαίων στρωμάτων τής Γαλλίας, ή λεηλασία των λαών πού κρατούσε ακόμα κάτω άπό τήν κυριαρχία του, οι άποζημιώσεις πού πήρε ύστερα άπ' τήν άποχώρηση των κομμουνιστών ύπουργών, ο έπαναπατρισμός των κεφαλαίων τής Συρίας, ύστερα του Βιέτ - Νάμ, του έπέτρεψαν νά έπιταχύνει τό προτσές τής συσσώρευσης του κεφαλαίου και νά πραγματοποιήσει μιá ώρισμένη ανάπτυξη των παραγωγικών δυνάμεων στη Γαλλία. Τόν ίδιο καιρό, άρχισε νά εκμεταλλεύεται τόν πλούτο του ύπεδάφους, πού ανακαλύφθηκε στη Σαχάρα και στη Μαύρη Άφρική (βωξίτες τής Γουινέας, σίδηρος τής Μαυριτανίας, φωσφόρο τής Σενεγάλης και του Τόγκο, χαλκός τής Μαυριτανίας, μαγνήσιο του Ζαμπόν και τής Άκτής του Έλεφαντοστού). Αυτή ή κίνηση έγινε μέσω μιās γρήγορης συγκέντρωσης και συγκεντροποίησης του κεφαλαίου, πού, άπό τό 1946 ως τό 1953, στηρίχθηκαν κυρίως στη βαρεία βιομηχανία (ιδιαίτερα στη σιδηουργία), και ύστερα άπό τό 1953 στους τομείς: νέες πηγές ένεργείας (άέριο φυσικό, ούράνιο, πετρέλαιο), χημεία, ήλεκτρονική.

Η εξέλιξη αυτή ώθοϋσε τή μεγαλοαστική τάξη τής Γαλλίας προς μιá πορεία ήμπεριαλιστι-

κής δλοκλήρωσης, γιατί δέν μποροῦσε μόνη της νά συγκεντρώσει τὰ κεφάλαια τὰ ἀπαραίτητα γιά τίς πιό συγχρονισμένες βιομηχανίες και γιά τήν ἐκμετάλλευση τοῦ ἀφρικανικοῦ πλούτου, ἐνώ ἀπ' τήν ἄλλη μεριά, ἡ πολὺ στενὴ Γαλλικὴ ἀγορὰ δέν μποροῦσε νά ἀπορροφήσει τήν παραγωγή τῶν μεταλλείων και τῶν σύγχρονων ἐργοστασίων. Δέν μποροῦσε ὡστόσο νά ἐπιχειρήσει τήν τέτοια δλοκλήρωση σέ παγκόσμια κλίμακα, λαμβανομένης ὑπ' ὄψη τῆς ὑπεροχῆς τῶν ἀμερικανικῶν και ἀγγλικῶν μονοπωλίων. Ἀπ' τήν κατάσταση αὐτὴ ξεπήδησε ἡ ἀντίληψη τῆς περιορισμένης τέτοιας δλοκλήρωσης, δηλαδή στίς χώρες τῆς ἠπειρωτικῆς Εὐρώπης και στὰ ἐδάφη τῆς ἀφρικῆς, πού ἦταν τότε κάτω ἀπ' τήν πολιτικὴ της ἐξάρτηση, και βασισμένη σέ μιὰ στενὴ συνεργασία μὲ τὸ Γερμανικὸ καπιταλισμὸ.

Ἡ ἐκλογή τῆς Γερμανίας ὑπαγορευόταν ἀπὸ ὄρους οἰκονομικοῦ και πολιτικοῦ ταυτόχρονα: παρὰ τήν ὑπεροχὴ τῆς συνολικῆς βιομηχανικῆς της δύναμης, ἡ Ὁμοσπονδιακὴ Δημοκρατία τῆς Γερμανίας παρουσίαζε μιὰ σειρά ἀδυναμίες πού προκάλεσε ἡ ἥττα τοῦ 1945 και ἰδιαιτέρα τὸ κλείσιμο ἐνὸς ἀριθμοῦ βιομηχανιῶν, γεγονός πού εἶχε σέ ὄρισμένους βιομηχανικοὺς κλάδους μεταβάλλει τὴ θέση τῶν Γαλλικῶν μονοπωλίων (ἡ περίπτωση τῆς βιομηχανίας ἀεροναυτικῆς, τῆς ἀτομικῆς βιομηχανίας και τῆς παραγωγῆς ἀλουμινίου), ἡ τὴν εἶχε βελτιώσει (σιδηρουργία, χημεία). Ἀπὸ πολιτικὴ πλευρὰ, ἡ Γαλλικὴ ἀστικὴ τάξη ὑπελόγιζε νά πετύχει ὡς ἀντάλλαγμα προνόμια στὸν οἰκονομικὸ τομέα ἀπὸ τὴ Γερμανία πού ἤθελε νά ἐνισχύσει τὴ θέση της ἀπέναντι: στὴν Ἀνατολικὴ Γερμανία, ἐξασφαλίζοντας τὴν πολιτικὴ και στρατιωτικὴ ὑποστήριξη τῆς Γαλλίας. Ἡ Γαλλικὴ ἀστικὴ τάξη ὑπελόγιζε νά πετύχει ὡς ἀντάλλαγμα τῆς πολιτικῆς της ὑποστήριξης, γερμανικὲς παραχωρήσεις στὸν οἰκονομικὸ τομέα, ἰδιαιτέρα δὲ νά ἐξασφαλίσει στὴ Γερμανία προνομιοῦχο ἀγορὰ γιά τὴν παραγωγή τῶν ἀφρικανικῶν μεταλλείων, γιά τὰ τροπικὰ προϊόντα, πού ἡ Γαλλικὴ ἀγορὰ δέν μποροῦσε πιά νά ἀπορροφήσει και γιά τὴ Γαλλικὴ γεωργία, πού ἀπὸ τὸ 1958 - 59 βρισκόταν σέ κατάσταση γενικῆς ὑπερπαραγωγῆς. Ὁ Γαλλικὸς καπιταλισμὸς φιλοδοξοῦσε νά γίνει, γιά ὅλα αὐτὰ τὰ προϊόντα, ὁ προνομιοῦχος προμηθευτὴς τῆς Γερμανίας, εἰς βάρος τῆς παραγωγῆς τῶν ΗΠΑ, τῆς Κοινοπολιτείας και τῶν χωρῶν τῆς Λατινικῆς Ἀμερικῆς.

Ἐπελόγιζε ἐπίσης νά ἀντισταθμίσει τὴ συνολικὴ βιομηχανικὴ δύναμη τῆς Γερμανίας μὲ τὸ πολιτικὸ και οἰκονομικὸ βάρος τῶν Ἀφρικανο-ασιατικῶν της κτήσεων και ἰδιαιτέρα μὲ τὴν ἐναρξη τῆς ἐκμετάλλευσης τοῦ ἐνεργειακοῦ πλούτου, πού εἶχε πρόσφατα ἀνακαλυφθεῖ. Κι' ὅσο γιά τὴ διεξόδουση τῶν Γερμανικῶν ἐμπορευμάτων και κεφαλαίων στὴ ζώνη τοῦ φράγκου, ἡ μεγαλοαστικὴ τάξη τῆς Γαλλίας ὑπελόγιζε στὸ σύστημα τῆς πολιτικῆς της κυριαρχίας στὴν Ἀφρικὴ.

Οἱ οἰκονομικὲς δυνάμεις, πού περισσότερο ὤθησαν πρὸς μιὰ στενὴ συνεργασία μὲ τὸ Γερμανικὸ κεφάλαιο, ἦταν βασικὰ τὰ μονοπώλια τοῦ οὐρανίου, τοῦ φυσικοῦ ἀερίου και τοῦ πετρελαίου, και οἱ βιομηχανίες πού εἶναι στενὰ συνδεδεμένες μαζὺ τους (ἀτομικὴ βιομηχανία,

ἠλεκτρονικὴ, πετροχημεία), καθὼς και οἱ ἐταιρεῖες πού ἐκμεταλλεύονται τίς πρῶτες βλές τοῦ ἐδάφους και τοῦ ὑπεδάφους τῆς Ἀφρικῆς, οἱ ἐταιρεῖες ἀεροπορίας, ἀλουμινίου, βάλου, τεχνητῶν ὑφαντικῶν ὑλῶν και κυρίως ἡ σιδηρουργία τῆς Λωραίνης, ἡ ὁποία μὲ τίς ἐγκαταστάσεις της στὸ Ρούρ, ἀποτελεῖ, κατὰ κάποιον τρόπο, τὸ βιομηχανικὸ σκελετὸ τοῦ ἄξονα Παρισιοῦ — Μπόν.

Στίς ἐταιρεῖες αὐτὲς μπορεῖ κανεὶς νά προσθέσει τίς κυρίαρχες φέρμες διαφόρων κλάδων τῆς βιομηχανίας μετασχηματισμοῦ, πού εἶναι ἐτοιμὲς νά συμφωνήσουν μὲ ὁμοειδεῖς Γερμανικὲς ἐπιχειρήσεις μὲ σκοπὸ νά ἐξαφανίσουν πολυάριθμες μικρὲς και μεσαίες ἐπιχειρήσεις και νά καταρτίσουν ἐνώσεις μὲ σκοπὸ νά κατακτήσουν ἢ νά ὑπερασπισθοῦν ἀγορὲς τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐναντίον τῶν ἀνταγωνιστῶν τους Ἀγγλων, Ἀμερικανῶν και Ἰαπῶνων.

Αὐτὲς οἱ βιομηχανικὲς και ἐμπορικὲς φέρμες, συνδεδεμένες μὲ τίς τράπεζες, κυρίαρχες δμάδες τοῦ Γαλλικοῦ καπιταλισμοῦ (δμάδα τῆς τραπέζης Παρισίων και Κάτω Χωρῶν, δμάδα Ρότσιλδ, δμάδα τῆς Παρισινῆς «Ἐνώσης», δμάδα Σνάϊντερ) ἐκθειάζουν τὴν ἴδρυση μιᾶς κοινῆς Εὐραφρικανικῆς Ἀγορᾶς κάτω ἀπὸ τὴ Γαλλο-γερμανικὴ συγκυριαρχία, ἵκανὴ νά δώσει, κατὰ τὴν ἐκφραση τοῦ στρατηγοῦ Ντέ Γκὼλ, «δύναμη και εὐημερία ἴδια σὰν τῶν Ἐνωμένων Πολιτειῶν», και στὴν ὁποία θὰ παίξουν πρωταρχικὸ ρόλο.

Ἡ Γαλλικὴ ἀστικὴ τάξη καταλήφθηκε ἀπὸ πυρετὸ στὴν ἰδέα τῆς κατοχῆς δικῶν της μοντέρνων πηγῶν ἐνεργείας. Σχολιάζοντας τίς ἀνακαλύψεις πετρελαίου στὴ Σαχάρα τὸ 1956 - 57, ἡ οἰκονομικὴ ἐφημερίδα *La vie française* ἔγραφε: «Αὐτὸ τὸ γεγονός, ἀπέραντης σπουδαιότητος, ξεπερνάει τὰ οἰκονομικὰ πλαίσια. Θὰ μᾶς δώσει, θὰ μᾶς ξαναδώσει, τὸ δικαίωμα νά μιλοῦμε σέ πιὸ ὑψηλὸ τόνο. Και πρὶν ἀπ' ὅλα στὴν Εὐρώπη. Ἄν ξέρουμε νά συνεργασθοῦμε μὲ Γερμανοὺς, Ἰταλοὺς και ἄλλους ἀκόμα, στὴν ἐκμετάλλευση τοῦ πλούτου τῆς Σαχάρας, ἡ εἰσοδός μας στὴν Κοινότητα θάχει κάποια ἔννοια».

Αὐτὰ τὰ συμφέροντα και οἱ φιλοδοξίες βρήκαν τὴν ἐκφρασὴ τους στὴν πρόθεση τοῦ στρατηγοῦ Ντέ Γκὼλ νά παίξει ρόλο διευθυντικὸ στὴ Δυτικὴ Εὐρώπη και στὴ σύσφιξη τῶν οἰκονομικῶν και πολιτικῶν δεσμῶν μὲ τὴ Γερμανία τῆς Μπόν.

Ἀπὸ τὸ 1958, δημιουργήθηκε ἀναμφισβήτητα μιὰ ὑποδομὴ, πού χρησιμεύει σὰν οἰκονομικὸ στήριγμα στὴ συμφωνία τῆς πολιτικῆς και στρατιωτικῆς συνεργασίας πού ἐγίνε μεταξὺ Ντέ Γκὼλ και Ἀντενάουερ στίς 22 Ἰανουαρίου 1963.

Ἡ ὑποδομὴ αὐτὴ βασικὰ δημιουργήθηκε μὲ τὴν ἀύξηση τῶν ἐμπορικῶν ἀνταλλαγῶν, μὲ τὴν ἀνάπτυξη τῶν συμφωνιῶν μεταξὺ ἐπιχειρήσεων, μὲ τίς ἀμοιβαῖες ἐγκαταστάσεις Γαλλικῶν φερμῶν στὴ Γερμανία και Γερμανικῶν φερμῶν, τόσο στὴ Γαλλία, ὅσο και στὰ ἐδάφη τῆς ζώνης τοῦ φράγκου.

Ἡ Γερμανία ἐγίνε — και ἀπὸ πολὺν καιρὸ —

ο πρώτος πελάτης και ο πρώτος προμηθευτής της Γαλλίας. Στο 1ο τρίμηνο του 1963 έπρομήθευσε το 21% των Γαλλικών εισαγωγών από χώρες εκτός της ζώνης του φράγκου και άπερρόφησε το 20% των Γαλλικών εξαγωγών προς τις ίδιες χώρες. Σχετικά με τις ανταλλαγές στο έσωτερικό της Κοινής Άγοράς, η Γερμανία αντιπροσωπεύει τὰ 50% των εισαγωγών της Γαλλίας και τὰ 44% των εξαγωγών της. Άντίστοιχα, η Γαλλία έγινε ο πρώτος πελάτης και ο δεύτερος προμηθευτής της Γερμανίας (ύστερα άπ' τις ΗΠΑ).

Η συνεργασία ανάμεσα σε Γαλλικές και Γερμανικές καπιταλιστικές φέρμες, άναπτύχθηκε σοβαρά με διάφορες μορφές.

Οι συμφωνίες έναντιον των αντιπάλων του έξωτερικού έγιναν συγκεκριμένες με την ύπογραφή συμφώνου άμυνας για την προστασία της Εύρωπαϊκής άγοράς, όπως έγινε με τὰ τράστ της χημικής βιομηχανίας, της σιδηρουργίας, του χαρτονιού, έναντιον των Άμερικανών, Άγγλων, Ιαπώνων, Καναδών και Σκανδιναυών ανταγωνιστών, και με τή δημιουργία κονσόρτσιουμ για την κατάκτηση των έξωτερικών άγορών. Στην τελευταία περίπτωση πρόκειται για μονοπώλια της βιομηχανίας έξοπλισμού που έπιζητούν να πάρουν τις παραγγελίες των χωρών που βρίσκονται στο δρόμο της άνάπτυξης. Ένας άριθμός Γαλλογερμανικών κονσόρτσιουμ πέτυχαν να κατακυρωθούν σ' αυτά έργαστάσια λιπασμάτων και κέντρων ήλεκτρικής ένεργείας στην Αίγυπτο, έγκαταστάσεις ύδροανθρακασθεστίου και άερίων στη Λισσαβόνα, η ήλεκτροκίνηση των Πορτογαλικών σιδηροδρόμων, η άνοικοδόμηση ένός συμπλέγματος σιδηρουργίας στη Βραζιλία, ένός διύλιστηρίου πετρελαίου στο Ιράν, ένός φράγματος στο Ιράκ, τήν παραγωγή πετρελαίου στην Άργεντινή.

Μεγάλη έκταση πήραν οι συμφωνίες που συνδέουν κατά πιο στενό τρόπο διάφορες φέρμες:

α) Άπλές έμπορικές συμφωνίες, στο σύνολο της Κοινής Άγοράς κι' άκόμα σ' άλλες χώρες, από συμβαλλόμενες έταιρείες. Η έταιρεία ρυμουλκών και δεξαμενών Trailor, π.χ. πουλάει στη Γαλλία τὰ ρυμουλκά της έταιρείας Blumhard, κι' αυτή πουλάει στη Γερμανία τὰ ρυμουλκά Trailor. Κοινοί αντιπρόσωποι προβλέπονται για τις άλλες χώρες.

β) Συμφωνίες τεχνικής συνεργασίας για τις έπι μέρους παραγωγές, όπως η συμφωνία μεταξύ του γαλλικού τράστ Trifimetaux και του Γερμανικού Siemens - Schuckertwerke για τὰ καλώδια ένεργείας.

γ) Συμφωνίες όρθολογιστικής όργάνωσης της παραγωγής και καταμερισμού της έργασίας ανάμεσα σε φέρμες με συγγενή δραστηριότητα.

Κοινή χρησιμοποίηση των μηχανημάτων παραγωγής για άκριβές κατασκευές, όπως στην άεροπορία και θασιικά στην πολεμική άεροπορία.

Μια Γαλλογερμανική ομάδα κατασκευάζει ένα ύποδειγματικό συγκρότημα μεταφοράς, που προορίζεται για το NATO, το Transall. Μια άλλη έκανε μελέτες για τήν κατασκευή του ύποβρυχίου διώξεως « Atlantic ».

Η Γερμανία συμμετέχει στη χρηματοδότηση ένός άεροπλάνου καθέτου άπογειώσεως, που κα-

τασκευάζεται άπ' τή Γαλλική φέρμα Cenerika. Το 1963 ύπογράφηκε συμφωνία μεταξύ της Γαλλικής Έπιτροπής Άτομικής Ένεργείας και της Siemens - Schuckertwerke για τήν δημιουργία ισχυρών άτομικών αντιδραστών.

Πολύ χαρακτηριστική είναι έπίσης η ύδρυση κοινών έπιχειρήσεων «filiales» και οι οίκοι συγχωνεύσεις.

Η δημιουργία των «filiales» γίνεται άπ' τις πιο ισχυρές έταιρείες, γενικά στους πιο συγκεντρωμένους τομείς (τράπεζες, χημεία, ήλεκτρονικοί κλπ.), που ένώνουν κεφάλαια για μια ιδιαίτερη κατασκευή. Σάν παραδείγματα μπορούν να άναφερθούν, η Εύρωπαϊκή Έταιρεία βιομηχανικής άνάπτυξης, που τὰ κεφάλαιά της έχουν καταμεμηθί μεταξύ της Ντόυτσε Μπάνκ και της Τραπεζής Παρισίων και Κάτω Χωρών, το Εύρωπαϊκό Κονσόρτσιουμ για τήν άνάπτυξη της Άφρικής, της όποίας τὰ κεφάλαια άνήκουν στην Τράπεζα της Ινδοκίνας και στις δυο μεγαλύτερες Τράπεζες της Γερμανίας, η «Dispersior plastique» έπιχείρηση «filiale» του γαλλικού τράστ «Kulmann» και του Γερμανικού «Badische Aniline und Sodafabrik».

Η οίκοι συγχώνευση δύο φερμών συνίσταται στην ύπαρξη κοινών διαχειριστών στη διεύθυνσή τους, ένώ οι φέρμες διατηρούν τή νομική τους άνεξαρτησία. Πρόκειται γενικά για μια ποικιλία των κοινών filiales, γιατί οι φέρμες που ανταλλάσσουν μ' αυτόν τον τρόπο τὰ κεφάλαιά τους και τους διαχειριστές τους είναι οι ίδιες filiales οίκονομικών όμάδων. Έτσι η Cie Berthier, που κατασκευάζει έργαλειομηχανές, έχει συμφωνήσει με τον οίκο Schiess de Dusseldorf που παράγει μεγάλες μηχανές, και οι συμφωνίες προβλέπουν τήν κοινή χρησιμοποίηση των μελετών, και τήν είδίκευση της παραγωγής, αλλά, έπι πλέον, κάθε έταιρεία συμμετέχει στα κεφάλαια της άλλης και καθεμιά αντιπροσωπεύεται στην άλλη με δυο διαχειριστές. Η όμάδα Berthier-Schiess θέλει να γίνει στην Εύρώπη ο κύριος παραγωγός μεγάλων έργαλειομηχανών.

Αυτή η άμοιβαία διεύθυνση των κεφαλαίων πήρε μια ιδιαίτερη όψη στις παλιές άποικιακές κτήσεις του Γαλλικού Ιμπεριαλισμού και άποτελεί ένα άπό τὰ σημεία στήριξης του νεοαποικισμού στην Άφρική. Το Γερμανικό κεφάλαιο, άπό το 1957 άρχισε να συμμετέχει στις έταιρείες πετρελαίου και μεταλλείων, που δημιουργήθηκαν άπ' το Γαλλικό καπιταλισμό στη Σαχάρα και τήν Μαύρη Άφρική. Όταν οι filiales των έγκατεστημένων στην Άφρική Γαλλικών τραπεζών μετατράπηκαν σε τοπικές τράπεζες σε κάθε μια άπ' τις χώρες που άπέκτησαν τήν άνεξαρτησία τους, δέχτηκαν, στους νέους οίκονομικούς όργανισμούς, άπό το 1962, τις Γερμανικές τράπεζες, πλάι στις Άμερικανικές και Ιταλικές.

Οι Γαλλικές έταιρείες, που έχουν ήδη έπεκταθεί στη Γερμανία, ένίσχυσαν τις θέσεις τους. Έπι κεφαλής έρχεται η βιομηχανία γυαλιού με τήν Saint Gobain και τή Boussois. Η Γερμανική παραγωγή άπομονωτικών ύλων, κρυστάλλου, ύαλοπινάκων, πέρασε, κατά μεγάλο μέρος, στα χέρια αυτών των δυο μονοπωλίων. Το κυριώτερο Γαλλικό τράστ πετρελαίου, η «Cie Francaise de Petroles» δημιούργησε μια filiale

πού εκμεταλλεύονταν, στο τέλος του 1961, ένα δίκτυο 500 σταθμών εξυπηρέτησεως και έδημιούργησε το 1962, μαζί με Γερμανική μιá κοινή filiales. πού θα άπλώσει το 1966 το δίκτυό της σε 1000 σταθμούς. Το πρώτο Γαλλικό έργοστάσιο έλαστικών Μισελέν ξανάθεσε σε λειτουργία το 1958 τά γερμανικά της έργοστάσια και διπλασίασε τήν Ικανότητα παραγωγής, έτσι πού έξασφάλισε το 50% τής Γερμανικής άγοράς. Τόν ίδιο καιρό, ένας αριθμός νέων filiales δημιουργήθηκαν από μεγάλες εταιρείες: Μπερλιέ (καμιόνια), Άρθουρ Μαρτέν (κουζίνες και οικιακά σκεύη), οι μηχανές Μπούλ και η S S (ήλεκτρονικοί), η Stein και Rombaix (λέβητες μεγάλης δυνάμεως και βιομηχανικοί φούρνοι) κ.λ.π.

Παράλληλα μ' αυτό το ρεύμα κεφαλαίων, ένα δεύτερο ρεύμα κυλάει απ' τή Γερμανία στη Γαλλία και το πρώτο έπηρεάζει το δεύτερο. Έτσι, το Γερμανικό Magnat Elek, άφου πούλησε το μεταλλείο Hagrener στη Γαλλική ομάδα Sidi-Charg έπένδυσε ένα μέρος απ' αυτή τήν πώληση στα μεγάλα συρματουργεία Neuves - Maisons Chafalon.

Πριν απ' τή σύσταση τής κοινής άγοράς οι έξαγωγές Γερμανικών κεφαλαίων στη Γαλλία ήταν πολύ μικρές. Άλλά από το 1958 άνεβαίνουν, και το συνολικό τους ύψος έφθασε το 1962 τά 276,3 έκατ. μάρκων. Τά κεφάλαια αυτά, κατά μεγάλο μέρος, έπενδύθηκαν σε κοινές Γαλλογερμανικές εταιρείες, σε Γαλλικές εταιρείες πού περνούν σε Γερμανικό έλεγχο, ή σε filiales άποκλειστικά Γερμανικές. Το 1963 οι περισσότερες από τις μεγάλες Γερμανικές βιομηχανικές φίρμες έχουν στη Γαλλία filiales για να πουλούν συσκευές πού κατασκευάζονται στη Γερμανία και να έξασφαλίσουν τήν εξυπηρέτησή τους μετά τήν πώληση.

Όπως βλέπει κανείς, το προτσές τής μονοπωλιακής δλοκλήρωσης τών Γάλλων και Γερμανών καπιταλιστών, πού άποτελεί τήν ύποδομή του άξονα Παρισιοϋ - Μπόν, παρουσιάζεται κάτω από δύο όψεις άξεχώριστες και άντιφατικές, Άπ' τή μιá μεριά, ή δλοκλήρωση είναι πιό μπροστά από μιá περιωρισμένη συμφωνία για το μοίρασμα τών άγορών, ξεπερνάει τά πλαίσια του πρό του 1939 καρτέλ και χαρακτηρίζεται από τήν έπιτάχυνση τής πορείας συγκεντροποίησης του κεφαλαίου με τάση προς τή συγχώνευση. Κάτω από τις διάφορες μορφές τους, οι συμφωνίες άνάμεσα σε διάφορες φίρμες, άνοίγουν το δρόμο προς μιá πιό προωθημένη δλοκλήρωση. Όμως, σύγχρονα, οι μονοπωλιακές ομάδες άναπτύσσονται κατά τρόπο άνεξάρτητο και έπιδιώκουν να ένισχύσουν τις δικές τους θέσεις, όπως δείχνει ή παράλληλη κίνηση επέκτασης τών «φιλιάλ» στο έσωτερικό τής Κοινής Άγοράς. Η πορεία τής δλοκλήρωσης άφήνει έτσι τους Ιμπεριαλισμούς ξεχωριστούς, χωρίς να τους χωνεύει μέσα σε έναν Γαλλογερμανικό ύπεριμπεριαλισμό.

Οι δυο αυτές άντιτιθέμενες άπόψεις τής ίδιας πορείας άντανανκλώνται στον ιδεολογικό και πολιτικό τομέα στις δυο άντιλήψεις, πού διαιροϋν στη Γαλλία τους όπαδούς τής Ευρωπαϊκής δλοκλήρωσης. Η μιá, τής «Όμοσπονδιακής Ευρώπης» ή «ύπερεθνική», άνταποκρίνεται στην τάση

τής συγχώνευσης. Η άλλη, τής «Συνομοσπονδιακής Ευρώπης» ή «Ευρώπης τών Κρατών», άνταποκρίνεται στη δεύτερη τάση. Τά δυο αυτά ρεύματα εκφράζουν τήν ίδια πραγματικότητα πού άποτελεί τήν ένότητά τους. Πρόκειται βασικά για μιá προσπάθεια άναδιανομής τών Ευρωπαϊκών και Άφρικανικών άγορών μέσα στις συνθήκες του τρίτου σταδίου τής γενικής κρίσης του παγκόσμιου καπιταλιστικού συστήματος.

Μέχρι τώρα, οι Γάλλοι και Γερμανοί καπιταλιστές κατέφευγαν στον ένοπλο άγώνα για να έπιτύχουν μιá νέα διανομή τών άγορών και τών πηγών πρώτων ύλών. Σήμερα, μπροστά στην άύξανόμενη δύναμη του παγκόσμιου σοσιαλιστικού συστήματος, ξέρουν ότι ένας πόλεμος άνάμεσα τους θα έσήμαινε το τέλος του καπιταλισμοϋ στην Ευρώπη. Άπό έδω ξεπηδάει ή προσπάθεια να πραγματοποιηθεί ή άναδιανομή τών άγορών, χωρίς τήν προσφυγή στον πόλεμο. Η νέα διανομή γίνεται σύμφωνα με τή σχέση τών δυνάμεων πού βρίσκονται σε διαρκή εξέλιξη.

Η μελέτη τής Γαλλογερμανικής μονοπωλιακής συγχώνευσης, δείχνει, συνεπώς, πως πρόκειται όχι για μιá συμφωνία άρμονική, αλλά για πάλη για τήν κυριαρχία. Αυτό σημαίνει όχι χαλάρωση αλλά έπιδεινωση τών άντιθέσεων και μένει να δοϋμε πού οδηγεί αυτή ή κατάσταση.

Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΘΕΣΕΩΝ

Ο Γαλλικός Ιμπεριαλισμός ύπελόγιζε, για να μπορέσει να παίξει ένα πρώτο ρόλο στη συμμαχία με τή Μπόν, στον Άφρικανικό ένεργειακό και όρυκτο πλοϋτο. Είχε τήν έλπίδα να συγκρατήσει τους λαούς τής Μαύρης Άφρικής στη «Γαλλοαφρικανική Κοινότητα», με πρόεδρο τον Ντέ Γκώλ και να φθάσει στο σκοπό του με τά δπλα. Όμως, Γαλλοαφρικανική Κοινότητα τινάχτηκε στον άέρα και ή Άλγερία άπέκτησε τήν άνεξαρτησία της, γεγονός πού έδωσε άποφασιστικό χτύπημα στην άντίληψη τής Γαλλικής μεγαλοαστικής τάξης για τήν «Ευραφική».

Χωρίς άμφιβολία, το χρηματιστικό κεφάλαιο και τά τράστ στις συμφωνίες του Έβιάν θύσαν τον άγροτικό άποικισμό, για να μπορέσουν να διατηρήσουν το πετρέλαιο και το άέριο τής Σαχάρας. Άλλά, σχετικά με τά σχέδιά τους για τήν παραγωγή και τις έξαγωγές, άρχισαν κιόλας οι στενοχώριες. Προεξοφλοϋσαν μιá παραγωγή 50 έκατ. τόννους για το 1965 και δέν θα φθάσει παρά στα 25 έκατ τόννους το 1963 και στα 27 ως 30 έκατ τόννους το 1965. Κι αυτό το πετρέλαιο άντιμετωπίζει το συναγωνισμό, όχι μονάχα του πετρελαίου τής Μέσης Άνατολής, αλλά και τών κοιτασμάτων πού πρόσφατα άνακαλύφθηκαν στη Λιβύη και τών όποιων το κόστος είναι χαμηλότερο απ' το κόστος του Άλγερινοϋ πετρελαίου. Όσο για τήν έξαγωγή του άερίου τής Σαχάρας στο Ρούρ, διακινδυνεύεται σοβαρά από τήν άνακάλυψη άερίου στην Όλλανδία, πού έλέγχεται από τήν ESSO και τή Shell.

Όμως το κύριο έμπόδιο για τους σκοπούς του Γαλλικού Ιμπεριαλισμοϋ είναι ή άναγκαιότητα για τους λαούς τής Άφρικής να βγούν από το καθεστώς τής ύποανάπτυξης με τήν έκβιομηχά-

νισή τους, συνεπώς με τόν επί τόπου μετασχηματισμό τών πρώτων υλών που τὰ μονοπώλια πετρελαίου και σιδήρου θέλουν νά συνεχίσουν νά εξάγουν στην Εύρώπη. Οί λαϊκές και έθνικές αφρικανικές δυνάμεις καλούνται έτσι νά εξαλείψουν τις θάσεις της λεηλασίας τών χωρών τους από τò ξένο κεφάλαιο και νά θέσουν τέρμα στους συνδυασμούς του Γαλλικού Ιμπεριαλισμού με τόν Γερμανικό για τή διανομή του πλούτου τών χωρών τους.

Τò δεύτερο εμπόδιο στην πραγματοποίηση τών σχεδίων τών σημερινών κυβερνητών της Γαλλίας βρίσκεται στις ιδιαίτερες φιλοδοξίες του συνεργάτου τους στον άξονα Παρισιοῦ — Μπόν, που διαθέτει μιὰ ανώτερη οικονομική δύναμη. Άν ή σχέση είναι σήμερα ευνοϊκή για ώρισμένα μονοπώλια, δέν είναι τέτοια αν δεϊ κανεις στο σύνολό τους τήν οικονομική δύναμη τών δύο χωρών και τò σχετικό βάρος τών μεγάλων εταιρειών. Η παραγωγή της Γερμανικής βιομηχανίας είναι ίση περίπου με τήν παραγωγή της Γαλλίας και της Ίταλίας μαζί. Η Δ. Γερμανία διαθέτει 42% περισσότερο χρυσό και έρχεται πρώτη από τή Γαλλία.

Στά δέκα πέντε κύρια μονοπώλια της Κοινής Άγοράς υπάρχουν δώδεκα Γερμανικά και κανένα Γαλλικό. Άν συγκρίνει κανεις τις διαστάσεις τών εκατό πιό μεγάλων Γαλλικών και Γερμανικών επιχειρήσεων, διαπιστώνει ότι τò σύνολο τών εργασιών τών Γερμανικών επιχειρήσεων, είναι 40% ως 195% πιό ύψηλòς απ' τις Γαλλικές επιχειρήσεις της ίδιας σειράς. Κατά κλάδους, ή κατάσταση είναι ή ίδια στο σύνολό της. Έκτός του πετρελαίου της αεροπορίας, του αλουμινίου και του γυαλιού, στους άλλους κλάδους είναι πρόδηλη ή Γερμανική υπεροχή. Μπορεί λοιπόν νά δεϊ κανεις, ότι στην πάλη για τήν ήγεμονία στην Εύρώπη, ο Γερμανικός Ιμπεριαλισμός καλείται νά παίξει τόν κυριαρχικό ρόλο, γεγονός που δέν μπορεί παρά νά προκαλέσει επιδείνωση στις υπάρχουσες αντιθέσεις. Γιατί ή έννοια μιὰς Κοινής Άγοράς, περιορισμένης στις παληές αφρικανικές κτήσεις του Γαλλικού Ιμπεριαλισμού και μέσα στην όποια ή Γερμανία θά απορροφούσε τὰ τροπικά προϊόντα και τις πρώτες ύλες της Άφρικής, καθώς και τις εξαγωγές της Γαλλικής αγροτικής οικονομίας, προσκρούει στα συμφέροντα του Γερμανικού Ιμπεριαλισμού.

Πράγματι, τò δυναμικό της Γερμανικής βιομηχανίας μετασχηματισμού ξεπερνάει πολύ τὰ όρια μιὰς τέτοιας αγοράς, που ταιριάζει περισσότερο στις δυνατότητες της Γαλλικής βιομηχανίας. Ένώ τò έξωτερικό εμπόριο της Γαλλίας κατευθύνεται σε μιὰ αναλογία 53,5% για τις εξαγωγές και 51% για τις εισαγωγές προς τις χώρες της Κοινής Άγοράς και τή «ζώνη του φράγκου», ή Δυτική Γερμανία πραγματοποιεί τὰ δύο τρίτα τών ανταλλαγών της με άλλες χώρες. Μεγάλο μέρος αυτών τών ανταλλαγών πραγματοποιείται με τις χώρες της Ένωσης Έλευθέρων Άνταλλαγών, τή Βρετανική κοινοπολιτεία και τις υπό ανάπτυξη χώρες, κυρίως τις χώρες της Λατινικής Άμερικής. Τò ίδιο συμβάλει με τις εξαγωγές κεφαλαίων, που κατευθύνθηκαν από τò 1952 ως τò 1961 κατά 51% στην Άμερική — κυρίως τή Λατινική Άμερική και τόν Καναδά — και λιγώτερο από 5% προς τήν Άφρική

(και έδω κυρίως προς τή Νοτιοαφρικανική Δημοκρατία και τή Λιβερία). Ο προσανατολισμός αυτών τών ανταλλαγών ανταποκρίνεται στα συμφέροντα του Γερμανικού καπιταλισμού, του όπολου τὰ έπεξεργασμένα προϊόντα εξάγονται στις χώρες όπου δημιουργεί εξαγωγικές βιομηχανίες και από όπου μπορεί νά εισάγει πρώτες ύλες με τις πιό χαμηλές τιμές. Αυτή ή κατεύθυνση τών ανταλλαγών δέν είναι πραγματοποιήσιμη στον ίδιο βαθμό με τις χώρες της Άφρικής, στις όποιες έχει σταθερά επεκταθεί ο Γαλλικός καπιταλισμός. Άντίθεση υπάρχει επίσης με τις εξαγωγικές Γαλλικές εταιρείες τροπικών προϊόντων που θά ήθελαν νά πουλήσουν στην Εύρώπη σε τιμές ανώτερες απ' τις διεθνείς τιμές. Η Ίδια αντίθεση υπάρχει και σχετικά με τήν αγροτική οικονομία.

Η Δυτική Γερμανία διαθέτει μικρή γεωργία, που τήν προστατεύει με ύψηλές έσωτερικές τιμές και συγχρόνως εισάγει σοβαρές ποσότητες αγροτικών προϊόντων, στις διεθνείς τιμές κατά τò μεγαλύτερο μέρος, από τις υποανάπτυκτες χώρες, τήν Κοινοπολιτεία και τις ΗΠΑ. Η έξισωση ανάμεσα στις Γερμανικές και τις διεθνείς τιμές, της επιτρέπει νά έχει τρόφιμα σχετικά χαμηλού κόστους, γεγονός που παίζει σοβαρό ρόλο στην διαμόρφωση της αξίας της εργατικής δύναμης του Γερμανού εργάτη. Αυτό επιτρέπει επίσης στο Γερμανικό κεφάλαιο νά εξάγει μηχανές και βιομηχανικά προϊόντα στις χώρες που προμηθεύουν τὰ αγροτικά προϊόντα. Ένα πολύ μεγάλο μέρος της Ισορροπίας της Γερμανικής οικονομίας βασίζεται ο' αυτό τήν κίνηση τών ανταλλαγών. Η συγκατάθεση του Γερμανικού κεφαλαίου στις Γαλλικές απαιτήσεις, θά τò εξανάγκασε νά μεταβάλει τή σημερινή Ισορροπία της οικονομίας του, θά τò ώδηγούσε στην έγκατάλειψη ώρισμένων βιομηχανικών αγορών και στην άνοδο τών τιμών τών τροφίμων. Τò Γαλλικό κεφάλαιο, αντίθετα, ενδιαφέρεται νά αδυνατίσει τήν ανταγωνιστική θέση της Γερμανικής βιομηχανίας. Η Γαλλική άστική τάξη, που ή οικονομία της μειονεκτεί έξ αιτίας τών αυξανόμενων οικονομικών βαρών τών αγροτικών εξαγωγών, θά ήθελε νά επιβάλει τή διοχέτευσή τους στη Γερμανία και νά τήν υποχρεώσει νά συμμετάσχει στην απορρόφηση τών εξαγωγών της, στο μέτρο που αυτή θά συνέχιζε τις εισαγωγές της από άλλες χώρες. Η αγορά τών Γαλλικών αγροτικών προϊόντων σε τιμές πιό ύψηλές και ή μεταφορά τών βαρών που είναι αποτέλεσμα τών εξαγωγών θά έπεβάρυνε έτσι τήν τιμή της εργατικής δύναμης στη Γερμανία.

Όλες αυτές οι αντιθέσεις έξηγοῦν τὰ δύο χρόνια τών δύσκολων συζητήσεων, τὰ όποια προηγήθηκαν απ' τήν υπογραφή της Συμφωνίας της Ρώμης, που έγινε πάνω στο ακόλουθο πλαίσιο:

Οί Γερμανοί παραιτήθηκαν από τή φόρμουλα της «ζώνης τών έλευθέρων ανταλλαγών» που τήν προτιμούσαν και στον αποκλεισμό της Με-Μεγάλης Βρετανίας. Δέχθηκαν τή Γαλλική φόρμουλα της «Κοινής Άγοράς» για πολιτικούς λόγους, γιατί πετύχαιναν τόν επανεξοπλισμό τους και τήν υποστήριξη τών έδαφικών τους διεκδικήσεων. Όπως δήλωνε ο διευθυντής της Volkswagen «ή Κοινή Άγορά είναι τò αποτέλεσμα μιὰς πολιτικής αντίληψης, για τήν δ-

ποία πρέπει να πληρώσουμε μια υψηλή τιμή». Άλλα και η Γαλλική αστική τάξη έκανε υποχωρήσεις. Πέτυχε το κοινό έξωτερικό δασμολόγιο, αλλά το νέο τελωνειακό φράγμα είναι λιγώτερο υψηλό απ' ό,τι το ήθελε και δέχθηκε τις από μέρους της Γερμανίας παραβάσεις σχετικά με την από μέρους της αγορά κατά προτίμηση των τροπικών προϊόντων της 'Αφρικής. Ο καθένας υπέγραψε τους όρους της συμφωνίας με υστεροβουλία: Η Γαλλία θεωρώντας δριστικά τα όρια της Κοινής 'Αγοράς στην Ευρώπη των "Εξ, ή Γερμανία σαν το πρώτο βήμα προς μια πιο πλατειά δλοκλήρωση.

Οι αντιθέσεις αυτές, όχι μονάχα δεν ελαττώθηκαν, αλλά αναπτύχθηκαν, παράλληλα με τη σύσφιξη των πολιτικών δεσμών ανάμεσα στη Ντεγκωλική εξουσία και τη Γερμανία του Άντενάουερ. Ο Γερμανικός Ιμπεριαλισμός, όταν πετύχαινε τις πολιτικές παραχωρήσεις που περιμενε από τη Γαλλία, αισθανόταν ενοχλημένες που δεν μπορούσε να παίξει το παιχνίδι του στον οικονομικό τομέα. Το 1958, όταν η Μεγάλη Βρετανία έπεχείρησε να τορπιλλήσει τη Γαλλική θέση για την Κοινή 'Αγορά, η Γερμανική Κυβέρνηση άφησε το Ντέ Γκώλ να αντιταχθεί, γιατί το βασικό τότε ήταν οι πολιτικές υποχρεώσεις της Γαλλίας. Αντίθετα, το 1963, οι Γερμανικές και Γαλλικές θέσεις, ανοιχτά συγκρούστηκαν, απ' τη στιγμή που η Γερμανία ήταν Ικανοποιημένη στο πολιτικό πεδίο. Η υπογραφή της συμφωνίας της 22 'Ιανουαρίου 1963 προηγείται λίγες ημέρες, από τους αντίθετους ψήφους της 28 'Ιανουαρίου στις Βρυξέλλες, σχετικά με την αίτηση εισδοχής της Μεγάλης Βρετανίας στην Κοινή 'Αγορά.

Σχετικά με την κοινή αγροτική πολιτική της Κοινής 'Αγοράς δεν μπόρεσαν να καταλήξουν, στις 14 'Ιανουαρίου 1962, παρά σε ένα επίπονο συμβιβασμό. Συμφώνησαν μονάχα για έξι κατηγορίες προϊόντων (σιτηρά, φρούτα, λαχανικά, κρασί και ζάχαρη) και για τα υπόλοιπα οι διαπραγματεύσεις θα συνεχίζονταν το 1963. Η Γερμανία διέσωσε άμεσα, όπως και για το μέλλον, το δικαίωμά της να διατηρήσει τις ανταλλαγές της με άλλες χώρες με μια περιορισμένη συμμετοχή, όχι αναλογική στις εισαγωγές της στον προϋπολογισμό της Κοινής 'Αγοράς. Συνέχισε να τροφοδοτείται σε σιτηρά από τις χώρες που ήταν πριν πελάτης τους. Και τα 40 εκατ. καντάρια εξαγωγών της Γαλλικής συγκομιδής του 1962 απορροφήθηκαν απ' τις αγορές άλλων χωρών. Η Γερμανία αγόρασε το μεγαλύτερο μέρος της ποσότητας κρέατος έξω από την Κοινή 'Αγορά και δεν εισήγαγε από τη Γαλλία, παρά μονάχα το 2,5% των αναγκών της.

Ύστερα από την αποτυχία των διαπραγματεύσεων για την είσοδο της Μεγάλης Βρετανίας στην Κοινή 'Αγορά, ως πάλη είναι σχεδόν συνεχής στις Βρυξέλλες ανάμεσα στους αντιπροσώπους της Γαλλίας που απαιτεί την εφαρμογή των συμφωνιών της 14ης 'Ιανουαρίου 1962 και της Γερμανίας που συνεχώς παρεμβάλλει εμπόδια.

Η πολιτική αυτή ξαναβρίσκεται στη βιομηχανική σφαίρα, όπου τα Γερμανικά μονοπώλια —παρά τις συμφωνίες και μέσα στις συμφωνίες —δρουν ανεξάρτητα και συχνά έναντι των σκοπών και των συμφερόντων των Γαλλικών μονο-

πωλών. Οι πιο ισχυρές Γερμανικές ομάδες, ιδιαίτερα των ηλεκτρικών κατασκευών και του αυτοκινήτου, συνεχίζουν μόνες τους και για λογαριασμό τους την πολιτική της παγκόσμιας επέκτασης, χωρίς να απασχολούνται με τις προτάσεις της Ένωσης που τους έγιναν από τις Γαλλικές εταιρείες του κλάδου τους. Οι εκκλήσεις που έγιναν κατ' επανάληψιν στην Έκθεση του Άννοδέρου από τον Ντάβεζακ έμειναν χωρίς απάντηση.

Οι έλπίδες συνεργασίας —με Γαλλική διεύθυνση — στους κλάδους που ο Γαλλικός καπιταλισμός ήταν σχετικά προχωρημένος μετά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, εν μέρει διαφεύσθηκαν.

Τα Γερμανικά μονοπώλια έπεζήτησαν, για να συμπληρώσουν τις αδυναμίες τους στον ατομικό τομέα, την υποστήριξη των 'Αμερικανικών μονοπωλών και δημιούργησαν μικτές αμερικανογερμανικές εταιρείες, σαν την I. G. Farben που επέτρεψε στη Δυτική Γερμανία να φθάσει την αμερικανική τεχνική κατασκευής αντιδραστήρων πλοίων.

Η Γερμανική αεροπορία, ύστερα από μια άρχική συνεργασία, αρκετά προωθημένη στην έποχή της προπαρασκευής και της έναρξης της εφαρμογής της συμφωνίας της Ρώμης, έδειξε τώρα τη θέλησή της να αναπτυχθεί ανεξάρτητα. Αφού έστειλε μηχανικούς να εργασθούν στο εργοστάσιο SN CMA για την κατασκευή ενός αεροπλάνου καθέτου απογείωσης, κατεσκεύασε τώρα μυστικά ένα ίδιο για λογαριασμό της. «Στη Γερμανία, λέει με πίκρα η usine Nouvelle της 16 Μαΐου 1953, τα μυστικά φαίνεται να φυλάγονται καλά, γιατί οι δυο Γερμανικές εταιρείες που συμμετέχουν στην κατασκευή του ' gasall δημοσίευσαν πριν λίγο στοιχεία για το IVj-101» καθέτου απογείωσης, νέο που προκάλεσε κάποια έκπληξη στη Γαλλία».

Επίσης, αφού αντιμετώπισε την αγορά ενός Γαλλικού άρματος μάχης, απέφασε να κατασκευάσει ένα μόνη της με ένα αγγλικό πυροβόλο.

Στην 'Αφρική, τα Γερμανικά μονοπώλια σιδηρουργίας, που έχουν αδύνατη συμμετοχή στις μεταλλευτικές εταιρείες που διευθύνονται από το Γαλλικό κεφάλαιο, άρχισαν την έκμετάλλευση κοιτασμάτων που βρίσκονται έξω από τη «ζώνη του φράγκου» χωρίς τη συνεργασία με τις Γαλλικές φέρμες. Έτσι, το 1963, οι φέρμες Bochumer Verein και Phoenix Rheinpoles ίδρυσαν μαζί με 'Ιταλικά κεφάλαια ομάδα Finiside εταιρεία για την έκμετάλλευση των κοιτασμάτων σιδήρου στη Λιβερία.

Μετά το τέλος του πολέμου της 'Αλγερίας, η μεγαλοαστική τάξη της Γερμανίας δεν διστάζει να δείχνει ότι ενδιαφέρεται για την υπεράσπιση, μέσω της νεοαποικιακής πολιτικής της Κοινής 'Αγοράς, των δικών της συμφερόντων. Από το 1962 και ενώ οι γερμανικές τράπεζες εισέρχονται σε τραπεζιτικές ομάδες διαφόρων αφρικανικών χωρών, ή γερμανική κυβέρνηση παραχωρεί μια σειρά δάνεια στο Μαρόκο, στην Τυνησία, στη Σενεγάλη, στη Γουϊνέα, στο Κογκό, στο Μαλί, στη Μαδαγασκάρη. Έτσι εξασφαλίζεται ή διείσδυση των γερμανικών φερμών που παράγουν αγαθά έξοπλισμού. Η συνέχεια είναι πως οι Γάλλοι βιομήχανοι, που πίστευαν να διατηρήσουν τις προνομιακές θέσεις τους στις

παλιές τους άποικίες, με τις πιστώσεις που η Γαλλική κυβέρνηση συνέχισε να δίνει στα νέα κράτη, άρχισαν να τὰ χάνουν. Ο οικονομικός τύπος παραπονείται πως η Γαλλική οικονομική βοήθεια πληρώνει τὰ έξοδα τών τοπικών διοικήσεων και τών έξοπλισμών δάσης «άνοίγοντας έτσι τήν πόρτα σε καινούργιες ανάγκες, που καλύπτονται από τους ξένους ανταγωνιστές με τή μορφή τής άμεσης προμήθειας σε ύλικά, ύπολογιζομένης πολύ συχνά σε «έξοφλητέα δάνεια» (L'usine Nouvelle, 9 Ιουλίου 1962). Αντίθετα, οι Γερμανοί βιομήχανοι, όπως δηλώνει τὸ Γερμανικό πρακτορείο D. P., παραπονούνται πως δὲν πουλῶν αρκετά στην Ἀφρική, ἂν και «ἡ Ὁμοσπονδιακή Δημοκρατία δίνει τὰ 34% τών ἐξόδων για τήν ἔνωση τών Ἀφρικανικῶν χωρῶν» (L'usine Nouvelle 16 Μαΐου 1963). Αὐτὴ εἶναι ἡ πραγματικότητα, που προσπαθεῖ νὰ κρύψει ἡ συμφωνία τῆς 22 Ἰανουαρίου, ἀλλὰ οἱ συγγραφεῖς τῆς δὲν μπορούν νὰ ἐμποδίσουν τήν ἀνάπτυξη τών Γαλλο-γερμανικῶν ἀντιθέσεων, γιατί δείχνει πως οἱ δύο ἱμπεριαλισμοὶ δὲν βρίσκουν ἕνα πραγματικό ἔδαφος συμφωνίας παρὰ ἐναντίον τοῦ κοινῶς ἐχθροῦ, τοῦ σοσιαλισμοῦ.

Η ΑΝΤΕΘΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΟ-ΑΣΤΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ

Ἡ ἀνάπτυξη τών ἀντιθέσεων τοῦ ἄξονα Παρισιῶ — Μπὸν φωτίζει σύγχρονα πόσο μάταιες εἶναι οἱ φιλοδοξίες τῆς μεγαλοαστικῆς Γαλλικῆς τάξης και τὸ θαθεῖα ἀντεθνικὸ παιγνίδι τών μονοπωλιακῶν ομάδων, που τώρα διευθύνουν τὴ Γαλλικὴ πολιτικὴ. Γιατί, ἡ βιομηχανικὴ δύναμη τῆς Γερμανίας ὁδηγεῖ στὸ μετασχηματισμὸ τοῦ ἄξονα Παρισιῶ — Μπὸν σε ἄξονα Μπὸν — Παρισιῶ μέσα στὸν ὁποῖον ὁ Γερμανικὸς ἱμπεριαλισμὸς θὰ κρατᾷ τὴν τύχη τῆς Γαλλίας — κι' ὄχι μονάχα τῆς Γαλλίας — στὰ χέρια του. Ἡ συμφωνία τῆς 22 Ἰανουαρίου 1963 εἶναι ἕνα βῆμα πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση. Δὲν εἶναι ἕνα ἀτύχημα, οὔτε μίᾳ πλάνη, ἀλλὰ ἡ λογικὴ κατάληξη τῆς πολιτικῆς δλοκλήρωσης τών πιὸ ἰσχυρῶν μονοπωλιακῶν ομάδων τοῦ Γαλλικοῦ καπιταλισμοῦ.

Ἐπογράφοντας τὴ συμφωνία τῆς Ρώμης ἡ μεγαλοαστικὴ τάξη τῆς Γαλλίας πίστεψε πως θὰ μπορούσε νὰ ἔνωθεῖ με τὴ Γερμανία τῆς Μπὸν και νὰ παίξει διευθυντικὸ ρόλο στὴν Εὐρώπη, γιατί ἡ μειονεκτικότητά της σ' ἕνα ὠρισμένο ἀριθμὸ βιομηχανικῶν κλάδων ἀντισταθμίζονταν ἀπ' τὴν ἀδυναμία τῆς Γερμανίας στὸ πολιτικὸ πεδίο. Ἀλλὰ, ποῦ βρίσκονταν ἡ πολιτικὴ ἀδυναμία τῆς κυβέρνησης τῆς Μπὸν; Στὴν ἀντιδραστικὴ και ρεβανσιστικὴ πολιτικὴ της, που τὴν ὑποχρέωνε, για νὰ φθάσει στοὺς σκοπούς της, νὰ ζητήσῃ τὴ βοήθεια ἄλλων ἱμπεριαλιστικῶν χωρῶν για νὰ ἀποκτήσῃ θέση ἰσχύος ἀπέναντι στὴ Διοκρατικὴ Δημοκρατία τῆς Γερμανίας.

Ἀπ' αὐτὴ τὴ στιγμή, ὁ Γαλλικὸς λαὸς σύρθηκε στὰ γρανάξια μιᾶς παράλογης πολιτικῆς, που συνιστᾷ στὴν δλο και πιὸ στενὴ σύνδεση τῆς Γαλλίας με τὴ ρεβανσιστικὴ πολιτικὴ τῆς Γερμανίας τῆς Μπὸν, στὴν ἀντίθεση στὴν εἰρηνικὴ λύση τοῦ Γερμανικοῦ προβλήματος και

στὴν παρεμπόδιση τοῦ ἀφοπλισμοῦ. Γιατί, οἱ συμβιβασμοὶ τών Γαλλικῶν μονοπωλίων τοῦ 1957 και ἡ πολιτικὴ τους, που ὁ Ντέ Γκὼλ τὴν ἔφθασε ὡς τὰ ἀπώτατα θρια τῆς λογικῆς της, με τὴν ὑπογραφή τῆς συμφωνίας τῆς 22 Ἰανουαρίου, πλέκοντας δημόσια τὸ ἐγκώμιο τοῦ γερμανικοῦ ἱμπεριαλισμοῦ και ἐπιταχύνοντας τὴν ἀνάπτυξη τῆς ἀτομικῆς του δύναμης, βασίζεται στὴ συνέχιση τοῦ ψυχροῦ πολέμου και στὸ μῖσος ἐναντίον τοῦ σοσιαλισμοῦ.

Τὸ γεγονός ὅτι ἡ Δυτικὴ Γερμανία προτιμᾷ τὴν «πολυεθνικὴ δύναμη» που προτείνουν οἱ Ἀμερικανοί, δὲν ἀπαλλάσσει ἀπ' τὴν εὐθύνη τους τὸ Ντέ Γκὼλ και τὴ μεγαλοαστικὴ τάξη, που, προσφέροντας στὴν κυβέρνηση τῆς Μπὸν τὴ συνεργασία σε ὑλικὸ ἐξοπλισμῶν, τῆς ἐπέτρεψαν νὰ ἐπιτύχει περισσότερα ἀπ' τοὺς Ἀμερικανούς και νὰ κάνει ἕνα ἀκόμη βῆμα πρὸς τὴν κατεύθυνση τοῦ ἀτομικοῦ ἐξοπλισμοῦ. Τὸν ἴδιο καιρὸ σαμποτάρουν τὴ διάσκεψη τοῦ ἀφοπλισμοῦ και ἀρνοῦνται νὰ ὑπογράψουν τὴ συμφωνία τῆς Μόσχας για τὴ μερικὴ ἀπαγόρευση τών πυρηνικῶν δοκιμῶν. Ὅλα αὐτὰ μεγαλώνουν τοὺς κινδύνους ἑνὸς θερμοπυρηνικοῦ πολέμου που θὰ ὁδηγοῦσε στὴν καστροφὴ τῆς Γαλλίας. Ἐκεῖ ὁδηγεῖ ἡ παράφρων και ἐγκληματικὴ πολιτικὴ τών Γαλλικῶν μονοπωλίων, ἂν ὁ Γαλλικὸς λαὸς δὲν τὴν ἐμποδίσῃ.

Πρέπει νὰ ἀνατρέξουμε στὸ Μόναχο για νὰ βροῦμε μιὰ τέτοια ἀνοιχτὴ προδοσία τοῦ ἔθνικοῦ συμφέροντος ἀπ' τὴ μεγαλοαστικὴ τάξη τῆς Γαλλίας. Ἡ μόνη διαφορά εἶναι πως τὸ 1935 — 1939 ἡ γαλλικὴ ἀστικὴ τάξη ἄφηγε τὸ Γερμανικὸ ἱμπεριαλισμὸ νὰ καταλαμβάνει θέσεις που βρίσκονταν ἔξω ἀπ' τὰ σύνορα τῆς Γαλλίας (στρατιωτικὴ κατοχὴ τῆς ἀριστερῆς δχθῆς τοῦ Ρήνου, προσάρτηση τῆς Αὐστρίας, τῆς Τσεχοσλοβακίας, τῆς Πολωνίας). Σήμερα, ἀνοίγει τὴ δικὴ της ἀγορὰ στὰ Γερμανικὰ προϊόντα, ἀφήνει τὴν Ἀλσατία νὰ ἐνσωματωθεῖ οικονομικά στὴ Γερμανία, παραδίδει τὸ δικὸ της ἔδαφος στὸ Γερμανικὸ στρατὸ που ἐγκαθιστᾷ βάσεις ἐκγύμνασης και τὸ χρησιμοποιεῖ σὰν σημεῖο στήριξης τῆς πολεμικῆς του μηχανῆς. Τὸν ἴδιο καιρὸ που ἡ συνέχιση μιᾶς ταξικῆς πολιτικῆς ἔρχεται σ' ἀντίθεση με τὰ συμφέροντα τοῦ Γαλλικοῦ λαοῦ, ἡ διαφορά αὐτὴ δείχνει καθαρὰ τὴν παρακμὴ ἑνὸς ἱμπεριαλισμοῦ. Πρόκειται για τὸ Μόναχο, ἀνανεωμένο σε ἕνα καινούργιο σταθμὸ τῆς γενικῆς κρίσης τοῦ καπιταλισμοῦ στὸ σύνολό του και τοῦ Γαλλικοῦ ἱμπεριαλισμοῦ ιδιαίτερα.

Ἐκεῖ ἀκριβῶς βρίσκεται ἡ τύχη τοῦ Γαλλικοῦ και τοῦ Γερμανικοῦ λαοῦ. Ὅσο σὴμερα, που ὁ συσχετισμὸς τών δυνάμεων εἶναι ὑπὲρ τοῦ σοσιαλισμοῦ, ἡ κατάσταση που ὠδήγησε ἀπ' τὸ Μόναχο στὸν πόλεμο δὲν εἶναι ἀναπότρεπτη. Οἱ ἀντικειμενικὲς αὐτὲς ἀλλαγὲς δίνουν τὴ δυνατότητα στις μᾶζες νὰ δοῦν ἔγκαιρα τὸν κίνδυνο και νὰ τὸν ἀποτρέψουν.

Ἡ Ντεγκωλιστικὴ προπαγάνδα, για νὰ ἐξαπατήσῃ τὸ Γαλλικὸ λαὸ και νὰ τὸν κάνει νὰ δεχθεῖ ἕνα νέο Μόναχο, καταφεύγει σε μιὰ ἰδεολογία σωβινιστικὴ και σύγχρονα εἰρηνιστικὴ. Χρησιμοποιεῖ τὸ ἐπιχείρημα τοῦ «μεγαλείου» τῆς Γαλλίας, που θὰ ἐκφρασεῖ με τὴ δημιουργία μιᾶς Γαλλογερμανικῆς ὑπερδύναμης συναλλαγσόμενης σὰν ἴσης πρὸς ἴσην με τις Ἐνωμένες

Πολιτείες. Καί σύγχρονα ἐμφανίζεται ὁ πρωταθλητής τῆς Γαλλογερμανικῆς συμφιλίωσης. Πάνω σ' αὐτή τήν δημαγωγική βάση προσπαθεῖ, μέ τή συνειθισμένη τῆς μέθοδο, ἡ Ντεγκωλιστική ἐξουσία νά πραγματοποιήσῃ τήν «συνένωση τοῦ Γαλλικοῦ λαοῦ», παρασέρνοντας σύγχρονα καί τή «δεξιὰ» καί τήν «ἀριστερά» τῆς χώρας. Ἀλλά ἡ προπαγάνδα αὐτή δέν μπορεῖ νά ἀνθέξῃ γιά πολὺ στή δοκιμασία τῶν γεγονότων, δηλαδή στίς πραγματικές δυνατότητες τοῦ Γαλλικοῦ ἱμπεριαλισμοῦ καί στό ἀσυμβίβαστο τῶν λαῶν τῆς Γαλλίας καί τῆς Γερμανίας μέ τήν ἀναγέννηση τοῦ μιλιταρισμοῦ.

Γιατί μιὰ ἀληθινὴ Γαλλογερμανικὴ συμφιλίωση δέν μπορεῖ νά γίνει παρά μέσα στήν κοινὴ πάλη τῶν δύο λαῶν γιά τήν ὑπογραφή συμφώνου εἰρήνης μέ τὰ δύο Γερμανικά κράτη. Μέσα στήν πάλη γιά τήν ὀριστικὴ ἀναγνώριση τῶν σημερινῶν συνόρων. Μέσα στήν πάλη γιά τήν οὐδετεροποίηση τοῦ Ἀνατολικοῦ Βερολίνου. Μέσα στήν πάλη γιά τήν ἐνοποίηση τῆς Γερμανίας, μέ διαπραγματεύσεις ἀνάμεσα στήν Ὁμοσπονδιακὴ Γερμανία καί τὴ Λαοκρατικὴ Δημοκρατία τῆς Γερμανίας, μέσα στήν πάλη γιά τίς ἐλευθερίες, τήν κοινωνικὴ πρόοδο καί τὸ γενικὸ ἀφοπλισμὸ, ἐναντίον τῆς δικτατορίας τῶν μονοπωλείων καί τῶν μιλιταριστῶν ποὺ ἔχουν συμμαχήσει. Ἡ συμφωνία τῶν Ἡλυσίων, ἡ κατασκευὴ τῆς Ντεγκωλιστικῆς δόμδας καί ἡ δημόσια ὑποστήριξη τοῦ Γερμανικοῦ μιλιταρισμοῦ ὀδηγοῦν πρὸς μιὰ ἐντελῶς ἀντίθετη κατεύθυνση.

Ἡ θεμελιώδης ἀντίφαση τοῦ ἄξονα Παρισιοῦ — Μπὸν βρῖσκεται στό ὅτι εἶναι σέ πλήρη

ἀντίθεση μέ τὰ ἐθνικά συμφέροντα τοῦ Γαλλικοῦ λαοῦ καί τοῦ Γερμανικοῦ λαοῦ. Αὐτὴ ἡ ἀντίφαση ἀρχίζει νά βρῖσκει τήν ἔκφρασή της στή συνείδηση τῶν μαζῶν.

Ἄν καί ἡ συμφωνία τῶν Ἡλυσίων ἐπικυρώθηκε στίς 20 Ἰουνίου 1963 ἀπ' τὸ Γαλλικὸ Κοινοβούλιο, συνάντησε ὡστόσο τήν ἀντίθεση ὀχι μονάχα τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος, ἀλλὰ καί τοῦ Σοσιαλιστικοῦ Κόμματος ἐπίσης, πού, καίτοι παραμένει ὀπαδὸς τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς, ψήφισε ἐναντίον τῆς συμφωνίας. Ἡ ψήφος αὐτῆ τοῦ Κομ. Κόμματος δικαιολογεῖ τὴ στρατηγικὴ του τακτικὴ, ποὺ ἐπεξεργάσθηκε στὰ τελευταῖα του συνέδρια καί ἡ ὀποία συνίσταται στήν κινήτοποίηση τῶν μαζῶν ἐναντίον τῆς μονοπωλιακῆς συγχώνευσης καί στήν ταυτόχρονη προβολὴ τῆς ἀναγκαιότητας νά τεθεῖ τέρμα στήν ἐξουσία τῶν μονοπωλίων. Τὸν ἴδιο καιρὸ ποὺ ξεσκεπάζει τὴν ἐθνικιστικὴν δημαγωγία τοῦ Ντέ Γκὼλ, ποὺ ἐργάζεται γιά τὴν πλατεῖα κινήτοποίηση τῶν μαζῶν στήν πάλη γιά τὴν παραίτηση ἀπὸ κάθε εἶδους ἀτομικὴ δύναμη, «ἐθνικὴ» ἢ «πολυεθνικὴ», γιά τὴν καταγγελία τοῦ συμφώνου Ντέ Γκὼλ — Ἀντενάουερ, γιά τὴν εἰρηνικὴ συνύπαρξη, γιά τὸν παγκόσμιο, γενικὸ καί ἐλεγχόμενο ἀφοπλισμὸ, τὸ Γαλλικὸ Κομμουνιστικὸ Κόμμα προτείνει στίς δημοκρατικὲς δυνάμεις τὴν ἐθνικοποίηση τῶν τραπεζῶν καί τῶν μεγάλων ἐπιχειρήσεων ἀτομικῆς ἐνεργείας, τῆς σιδηρουργίας, τῆς βιομηχανίας πετρελαίου, τῆς χημικῆς βιομηχανίας, δηλαδή τῶν καπιταλιστικῶν ομάδων ποὺ ἀπὸ Γαλλικὴ πλευρὰ φέρνουν τὴν κύρια εὐθύνη τοῦ ἄξονα Παρισιοῦ — Μπὸν.

ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΗ

Παρακαλούμεθα νά διευκρινίσουμε ὅτι λόγω ἀβλεψίας τῆς σύνταξης ὁ κ. Γ. Βουδούρης συγγραφεὺς τοῦ ἄρθρου «Τηλεπικοινωνία μέ τεχνητοὺς Δορυφόρους» μας, φέρεται τὸ ὀποῖο δημοσιεύθηκε στό φύλλο 7 τοῦ περιοδικοῦ ἐσφαλμένα ὡς καθηγητής.

Ὁ κ. Βουδούρης εἶναι ἐντεταλμένος ἐπιστημονικῶν ἐρευνῶν εἰς τὸ Ἐθνικὸν Κέντρον Ἐπιστημονικῶν ἐρευνῶν καί ἔχει προκριθεῖ γιά διορισμὸ σάν ἔκτακτος καθηγητής σὲ Γαλλικὸν Πανεπιστήμιον.